अजातशत्रुंसुखेनअभिनंद्यत्वांप्रतिवदामि कच्चिदिति॥१०॥तेतवअयेयत्आत्मनः पूर्वरूपमार्षं राज्यधनादिकंअभूत्तत्बुभूषतेप्राप्तुमिच्छति अयेमनोभूदितिपाठेअनुद्भूतात्प्राक्यत्त्वयादत्तं तद्बुभूषतेइतिज्ञेयं निर्णिक्तौदोषमलहीनौधर्मार्थौकरोतीतिसतथा मनस्वीउदारः दृष्टिमान्क्रांतदर्शी॥११॥परोमुख्यः आनृशंस्यंदयाततःपरोऽमुख्यः वित्तचयात्जातइतिशेषः वित्तसाध्यःयज्ञदानादिः किंच तस्यबुद्धिः अनपार्थे नअपार्थेनिष्प्रयोजनेसप्रयोजनेसुखप्रिये संधिरार्षः नुनिश्चितंरुध्यतेअनुरुध्यते अन्नादिजंदेहपुष्टिसुखंपुत्रादिप्रियंचसपरोपकारार्थमेवानुरुध्यतेनकामकारेणेत्यर्थः पार्थइतिपाठेतस्यबुद्धिरितीत्युत्तरान्वयि इतीतिशेषः॥१२॥परेणईश्वरेणप्रयुक्तःनियमंनियहं मनुष्यात्मनुष्यकारात्दैवंऐश्वरंकर्मपरंश्रेष्ठंमन्ये॥१३॥अवर्णरूपंअवर्णनीयरूपंअवाच्यमित्यर्थः यावत्परःउत्कृष्टःशत्रुःकामयतेतिष्ठत्वयंकंचित्कालमिती

धृतराष्ट्रउवाच अभिनंद्यत्वांतातवदामिसंजयअजातशत्रुंचसुखेनपार्थं॥ कच्चित्सराजाकुशलीसपुत्रःसहामात्यःसानुजःकौरवाणां॥१०॥ संजयउवाच सहामात्यःकुशलीपांडुपुत्रोबुभूषतेयच्चतेऽग्रेत्मनोभूत्॥ निर्णिक्तधर्मार्थकरोमनस्वीबहुश्रुतोदृष्टिमान्शीलवांश्च॥११॥ परोधर्मात्पांडवस्यानृशंस्यंधर्मःपरो वित्तचयान्मतोस्य॥ सुखप्रियेधर्महीनेऽनपार्थेनुरुध्यतेभारततस्यबुद्धिः॥१२॥ परप्रयुक्तःपुरुषोविचेष्टतेसूत्रप्रोतादारुमयीवयोषा॥ इमंदृष्ट्वानियमंपांडव स्यमन्येपरंकर्मदैवंमनुष्यात्॥१३॥ इमंचदृष्ट्वातवकर्मदोषंपापोदर्कंघोरमवर्णरूपं॥ यावत्परःकामयतेतिवेलंतावन्नरोयंलभतेप्रशंसां॥१४॥ अजातशत्रु स्तुविहायपापंजीर्णांत्वचंसर्पइवासमर्थां॥विरोचतेऽहार्यवृत्तेनवीरोयुधिष्ठिरस्त्वयिपापंविसृज्य॥१५॥ हंतात्मनःकर्मनिबोधराजन्धर्मार्थयुक्तादार्यवृत्तादपे तं॥ उपक्रोशंचेहगतोसिराजन्भूयश्चपापंप्रसजेदमुत्र॥१६॥ सत्वमर्थंसंशयितंविनातैराशंससेपुत्रवशानुगोस्य॥ अधर्मशब्दश्चमहान्पृथिव्यांनेदंकर्मत्व त्समंभारताग्र्य॥१७॥ हीनप्रज्ञोदौष्कुलेयोनृशंसोदीर्घवैरीक्षत्रविद्यास्वधीरः॥ एवंधर्मानापदःसंश्रयेयुर्हीनवीर्योयश्चभवेदशिष्टः॥१८॥ कुलेजातोबलवा न्योयशस्वीबहुश्रुतःसुखजीवीयतात्मा॥ धर्माधर्मौग्रथितौयोबिभर्तिसत्यस्यदिष्टस्यवशादुपैति॥१९॥

स्थातुमसमर्थां अहार्येणस्वाभाविकेनवृत्तेन योहिस्वस्वरूपेतिष्ठतितस्यपापंशत्रुष्वेवगच्छति तथाचश्रुतिः तस्यपुत्रादायमुपयंतिसुहृदःसाधुकृत्यांद्विषंतःपापकृत्यामिति॥१५॥हंतआलोचनेसानुग्रहसंबोधनेवा उपक्रोशंनिंदां अमुत्रपरलोके पापंदुःखंनरकमित्यर्थः॥१६॥ तैर्विनाएकाकिनासंशयितंदुर्लभमपिआशंससेप्राप्तुं अस्यतवमहान्पृथिव्यांअधर्मशब्दोऽकीर्त्तिर्भवेत्॥१७॥ एवंधर्मान्ईदृशधर्मयुक्तान् पुरुषान्॥१८॥ धर्माधर्मौसत्यानृते यथितौसत्यंविनाऽनृतंनास्तिनिरधिष्ठानकभ्रमासंभवात् अनृतंदेहंविनाचसत्यंब्रह्मनप्रथतेअतउभयंयोधत्तेकेवलंबाह्यनिष्ठोनभवतिसहिसएवदिष्टस्यवशात्भाग्यवशात् अस्यकुलेजातत्वादिगुणजातस्य कर्मणिषष्ठी इदंगुणषट्कमुपैतिप्राप्नोतित्वंतुकुलेजातोपिकेवलंअनृतोपजीवित्वात्गुणांतरहीनोसीतिभावः॥१९॥

Digitized by Google